

Република Србија
АПЕЛАЦИОНИ
СУД У БЕОГРАДУ
Гж 3943/23
14.5.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

АПЕЛАЦИОНИ СУД У БЕОГРАДУ у већу састављеном од судија Јелене Стевановић, председника већа, Иване Марковић Радојевић и Радмиле Радић, чланова већа, у парничном поступку по тужби тужилаца АА и ББ, обојице из ..., чији је заједнички пуномоћник Љубисав Гладовић, адвокат из Осечине, против тужене ВВ из ..., коју заступа пуномоћник Сузана Павловић, адвокат из Ваљева, Улица кнез Михајлова број 28, ради утврђења, одлучујући о жалбама парничних странака изјављеним против пресуде Основног суда у Ваљеву П 672/21 од 03.05.2023. године, у седници већа одржаној дана 14.05.2024. године, донео је

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована жалба тужилаца и **ПОТВРЂУЈЕ** пресуда Основног суда у Ваљеву П 672/21 од 03.05.2023. године у ставу другом изреке.

ПРЕИНАЧУЈЕ СЕ решење о трошковима поступка из става трећег изреке пресуде Основног суда у Ваљеву П 672/21 од 03.05.2023. године, тако што се **ОБАВЕЗУЈУ** тужиоци да као солидарни дужници надокнаде туженој трошкове целог парничног поступка у износу од 198.400,00 динара, у року од 15 дана од дана пријема пресуде, под претњом извршења.

ОДБИЈА СЕ захтев тужилаца за накнаду трошкова другостепеног поступка.

Образложење

Побијаном пресудом, ставом првим изреке, делимично је усвојен тужбени захтев и утврђено да тужиоци имају право службености сталног карактера за пролаз пешице, ради доласка у своје повласне парцеле бр.... и ..., обе КО ..., а преко послужне к.п.бр.... КО ..., власништво тужене ВВ из ..., правцем службености који пролази од тремеђе к.п...., ... и ... КО ..., на ком месту правац службености полази од Улице ... у ... к.п.бр.... КО ... и простире се преко послужне к.п.... у укупној дужини од 22,68 метара, где по истеку ове дужине долази до фактичке међе к.п.бр.... и ... на којој се налази капија ширине 3,30 метара, а где правац службености улази у повласну к.п.бр.... КО ..., с тим што ширина правца службености по међи к.п.бр.... и ... износи 2,13 метара, преко бетонаног дела к.п.... на дужини од 13,70 метара, ширина правца службености

износи 1 метар, па надаље у дужини од 4,74 метара у истој ширини до доласка на постојећу стазу на затрављеном делу парцеле, где је ширина 0,75 метара и у истој ширини наставља још 4,24 метра до капије на уласку у к.п.... све КО ..., што је тужена дужна да призна и трпи и дозволи да се тужиоци описаним правцем службености користе пешке, све у року од 15 дана од дана пријема пресуде. Ставом другим изреке, одбијен је тужбени захтев у преосталом делу, у којем је тражено да се утврди да тужиоци имају право службености сталног карактера за пролазак возилима са једним трагом, лаким четвороциклом и малим путничким возилом, ради доласка у своје повласне парцеле к.п.... и ..., обе КО ..., а преко послужне к.п.бр... КО ..., власништво тужене ВВ из ..., правцем службености који полази од тремеђе к.п...., ... и ... КО ..., на ком месту право службености полази од Улице ... у ... к.п.... КО ... и простире се преко послужне к.п.... у правцу североистока у укупној дужини од 22,68 метара, где на постојећој капији на терену ширине 3,30 метара, а која капија се налази на међи к.п.бр.... и ... а код тремеђе к.п...., ... и ... правац службености улази у повласну к.п.... КО ..., с тим што ширина правца службености по међи к.п.бр.... и ... износи 3,40 метара на дужини од 4,20 метара, ширина правца службености износи 2,50 метара, док на дужини од 13,70 метара, ширина правца службености износи 3 метра, а на уласку у к.п.бр.... ширина правца службености износи 2,40 метара, све КО ..., као и право службености пролаза пешице преко утврђене ширине и дужине у ставу првом изреке, што би тужена била дужна признати и дозволити да се тужиоци описаним правом службености користе. Ставом трећим изреке одлучено је да свака странка сноси своје трошкове.

Против наведене пресуде благовремено су жалбе изјавиле парничне странке и то - тужиоци, побијајући је у ставовима другом и трећем изреке, а тужена у погледу одлуке о трошковима поступка у ставу трећем изреке, из свих разлога предвиђених одредбом чл.373 став 1 ЗПП-а. И тужиоци и тужена тражили су и определили трошкове другостепеног поступка.

Испитујући првостепену пресуду у смислу одредбе члана 386 Закона о парничном поступку-ЗПП ("Службени гласник РС" бр.72/11, 55/14, 87/18, 18/20 и 10/23 др. закон), Апелациони суд у Београду је оценио да је жалба тужилаца неоснована, а жалба тужене у погледу одлуке о трошковима поступка - основана.

У спроведеном поступку, који је претходио доношењу пресуде, нису учињене битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 1, 2, 3, 5, 7 и 9 ЗПП-а, на које другостепени суд пази по службеној дужности у смислу одредбе чл.386 став 3 ЗПП-а, а због којих би се побијана одлука морала укинути.

Супротно наводима жалбе, првостепена пресуда садржи јасне, довољне и непротивречне разлоге о чињеницама важним за пресуђење, које нису у супротности са садржином изведених доказа из списка, па садржина жалбе тужилаца неосновано указује на постојање битне повреде одредаба парничног поступка из чл.374 став 2 тачка 12 ЗПП-а.

Према утврђеном чињеничном стању, дана 30. октобра 2019. године тужиоци су, од продавца ГГ, купили две куће и две катастарске парцеле број ... и ... КО ... на којима су куће изграђене у ..., у Улици ..., обе непокретности уписане у ЛН бр.... КО ... Ставом другим одредбе 1 уговора предвиђено је и да купац на продавца, поред права својине на

наведеним објектима, преноси и трајно право сталне службености колског пролаза преко послужне парцеле ... КО ..., која је као таква уписана у ЛН бр... КО Уговор је солемнизован пред јавним бележником ... из Ваљева 30.10.2019. године, под ОПУ 934-2019.

Решењем Републичког геодетског завода од 17.03.2021. године, поништено је решење РГЗ – Службе за катастар непокретности Ваљево од 18.10.2019. године, те је одбијен захтев ГГ, правног претходника тужилаца, за упис права сталне службености колског пролаза, преко послужне катастарске парцеле број ... КО ..., уз који је иста приложила уговор о продаји и куповини Ов.бр.3573/65 који је оверио Општински суд у Ваљеу дана 25.10.1965. године и Анекс наведеног уговора, који је оверен у Општинском суду у Ваљеу дана 18.10.1969. године, под бројем Ов 3120/16, као неоснован. У образложењу наведеног решења наведено је да, имајући у виду да је утврђено да је катастарска парцела број ... КО ... уписана као приватна својина у уделу 1/1 на име тужене ВВ из ..., то је Републички геодетски завод нашао да нису испуњени општи услови за упис права службености из одредбе чл.85 Закона о државном премеру и катастру (“Сл.гласник РС” 72/2009 са изменама и допунама), зато што је упис у катастар непокретности дозвољен само против лица које је у тренутку пријема захтева за упис већ уписано у катастар непокретности као ималац права у погледу којег се упис захтева или прибележено као ималац тог права (уписани претходник), односно против лица које није уписани претходник, ако се уз записник приложи исправа којом се доказује правни континуитет између лица против којег се тражи упис и уписаног претходника, што у конкретном случају није био испуњен услов.

У погледу историјата настанка кат парцела које су у овом спору означене као послужна и повласна, утврђено је да је решењем Среског суда у Ваљеу у ванпарничном поступку раскинута имовинска заједница између ДД и ЂЂ из ... с једне стране и ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ, ИИ и ЈЈ с друге стране, у погледу к.п.... ЗКУЛ бр... КО ..., тако што је предлагачима ДД и ЂЂ, као деобарима предата у својину и државину јужна половина парцеле ... КО ..., у површини од 0.03.05 ха, док је противницима деобара ЕЕ, ЖЖ,ЗЗ,ИИ и ЈЈ предат у својину и државину северни део парцеле број ... у површини од 0.03.06 ха, те је наређен упис у земљишне књиге овог права својине на име предлагача, односно противника. Наведеним решењем није успостављено право службености пролаза.

Уговором о продаји и куповини закљученим дана 03. априла 1964. године, у погледу којег је закључена и допуна уговора о купопродаји некретнина дана 11. марта 1969. године, оверена пред Општинским судом у Ваљеу дана 18.10.1969. године од стране продаваца ЕЕ, ЖЖ, ЗЗ и ИИ, свих из ..., те ЈЈ из ..., продата је купцу КК једна трошна соба, која је грађевинска целина са стамбеном зградом у Улици ... број, односно део кат.парцеле бр...., која представља зграду и то једну собу на северној страни, величине 4 x 5 метара, што представља 1/3 зграде у својину и на коришћење дворишта у површини од 0.01.48 ха, који се води као кат.подброј ... све у КО ..., са правом пролаза на делу плаца на коме се налази стан продавца ЕЕ, као и право коришћења колског улаза који користи ЕЕ.

Наведеним уговором није могла бити конституисана службеност колског пролаза на кат.парцели ..., која према месту и положају одговара садашњој катастарској парцели

број ... КО ..., који није био предмет преноса права коришћења, а ни сам преносилац права претходно није имао то право службености, односно и сам предмет преноса права службености односи се на право коришћења и пролаза преосталим делом кат.парцеле ..., који није био предмет купопродаје и преноса права коришћења, а који одговара данашњој кат.парцели ... и ... КО ...

Преносилац права својине на непокретности, чији су власници тужиоци, ГГ није користила кат.парцелу ... КО ... за пролазак колима, почев од када је тужена ВВ 2007. године купила ову непокретност нити су је тако користили тужиоци од када су постали власници по основу уговора о купопродаји закљученог са ГГ.

Тужена се успротивила покушају да тужиоци отпочну са коришћењем пролаза колима, а није спорила и у одговору на тужбу признала је право пролаза тужиоцима пешице кроз кат.парцелу ... у њеном власништву. Колски пролаз није био установљен уз сагласност власника кат.парцеле ..., нити његових правних претходника и оно није могло бити установљено, што је и био разлог што је од стране РГЗ СКН Ваљево решењем од 17.03.2021. године поништено решење од 18.10.2019. године и одбијен захтев ГГ за упис права сталне службености колског пролаза преко послужне парцеле ...

На основу налаза и мишљења вештака саобраћајне струке Драгана Средојевића, првостепени суд је утврдио да приступни пролаз кроз кат.парцелу ... због својих геометријских карактеристика (променљиве ширине и уздужни нагиб, те утицај распореда објеката и дворишних елемената), није погодан за кретање моторних возила, а да је посебно непогодан део пролаза уз помоћни објекат на кат.парцели ... где почиње бетонска пешачка стаза и где постоји својеврсни степенник ширине 1,2 метра, висине 0,2 метра, наспрам кога је чесма са бетонским коритом, што све сужава пролаз на испод 1,9 метара слободног профила, где је подлога на том делу у ширини трага точкова травната, земљана, што уз постојећи нагиб терена такође чини неповољност за кретање возила. Осим тога, положај постојећих стабала, разгранатост крошњи и жбунасто растиње ометају пролаз возилима већег габарита, због чега је дао мишљење, које је првостепени суд у целости прихватио, да приступни пут целом дужином може да се користи за кретање пешака, возила са једним трагом (бицикл, мопед, мотоцикл) лаког четвороцикла, малог путничког возила, а да су тужиоци ортачки купили кућу на кат.парцели ... и плацеве.

На терену, у тренутку закључења главне расправе, постоји капија ширине 3,30 метара између послужног и повласног добра, која је недавно постављена, а тужиоци, што се тиче права пролаза, нису проверавали истинитост тврдње преносиоца права приликом куповине непокретности, а тужена није пуштала тужиоце да пролазе моторним возилом уз један изузетак (када су пролазили са децом).

Аутомобили деце тужилаца су редовно били паркирани на Улици ..., а правни претходник тужилаца ГГ је време у кући проводила углавном у летњим месецима од маја до новембра, док је преостали део године проводила у ..., тако да је првостепени суд извео закључак да се ни огрев није уносио колима преко послужног добра, јер за то

није било потребе, прихвативши у том делу у потпуности исказе сведока ЛЛ од чије супруге је тужена купила спорну непокретност и сведока ЉЉ.

Тужена је у одговору на тужбу признала право на пролаз послужним добром у њеном власништву пешице, како се до тада и користила њена парцела у корист повласног добра у власништву тужилаца.

Све чињенице битне за доношење одлуке о основаности тужбеног захтева, првостепени суд је потпуно и поуздано утврдио доказима које је правилно оценио, применом одредбе чл. 8 ЗПП-а.

Имајући у виду овако утврђено чињенично стање, првостепени суд је применом одредбе чл.54 став 1 и чл.30 став 2 Закона о основама својинско правних односа нашао да су се стекли услови за стицање права стварне службености пролаза одржајем у обиму и размерама у којима је фактички и вршена од стране правног претходника тужилаца и самих тужилаца, а то је пешице, док тужиоци нису, током поступка доказали да имају већи обим права од неспорних. Првостепени суд је закључио да нису испуњени услови за стицање права службености одржајем већег обима од пролаза пешице у правцу и ширини одређеном ставом првим изреке, те да за стицање права службености колским пролазом, превозним средствима, нису испуњени услови, јер на такав начин службеност није коришћена никада, а да се, када су тужиоци 2020. године покушали да прођу колима, тужена томе успротивила.

Разлоге које је за своје чињенично-правни закључак дао првостепени суд у свему, као правилне и аргументоване, прихвата и овај суд као другостепени.

Апелациони суд као правилно прихвата утврђено чињенично стање и примену материјалног права, па с обзиром да пресудом жалбу одбија не образлаже детаљно на основу овлашћења из члана 396 став 2 ЗПП-а.

Правилно је првостепени суд закључио да су се стекли услови за стицање службености права пролаза пешице одржајем, док преко наведеног обима нису испуњени услови због чега је правилно ставом другим одбијен захтев преко досуђеног обима права службености утврђеног ставом првим изреке побијане пресуде.

Неосновано се наводима жалбе указује да је првостепени суд погрешно оценио доказе, имајући у виду да је правилно првостепени суд прихватио исказе сведока ЛЛ, који је у кући на кат.парцели ... КО ... живео од рођења 1947. године, па до продаје куће туженој 2007. године, те који се у свом исказу децидирано изјаснио да се кроз к.п... КО ... није пролазило колима, већ се искључиво користила за пролаз пешице и да није било ни могуће да се прође колима, те да је као дете колицима дотеривао по 2 тоне угља у шупу која се дан данас налази испод куће, а да чак није ни могуће проћи колима, јер пролаз онемогућава и сама чесма и дрво јабуке које се ту налазило, те да је капија дуго година постојала између кат.парцела ... и ..., као капија за пролаз пешке док је по кат.парцели водила стазица ширине 80 цм, која је најпре била калдрмица, а потом избетонирана и налазила се више ка самој кући.

Неосновано се наводима жалбе указује да првостепени суд није правилно оценио околност да тужиоци за приступ својој парцели колима немају други пут, имајући у виду да те околности могу бити од значаја само по захтеву за успостављање службености судском одлуком из чл. 53 Закона о основама својинско правних односа, а не за утврђење стицања права службености по основу одржаја односно правног посла из чл. 52 и 54 истог закона, што је био предмет захтева и чињенични основ захтева из тужбе у овом парничном поступку.

Апелациони суд је ценио и остале жалбене наводе, али их посебно не образлаже, јер налази да нису од утицаја на доношење другачије одлуке на основу овлашћења из члана 396 став 1 ЗПП-а.

Имајући у виду све наведено, применом члана 390 ЗПП-а одлучено је као у ставу првом изреке пресуде.

Основано се жалбом тужене указује да је првостепени суд погрешно применио одредбу чл. 153 став 2 ЗПП-а када је одлучио да свака странка сноси своје трошкове, имајући у виду да је у одговору на тужбу признала тужбени захтев и да није дала повода за тужбу у погледу дела захтева у којем је тужиоцима и пружена правна заштита, а наиме у погледу успостављања службености пролаза послужним добром у власништву тужене пешице у обиму опредељеном ставом првим изреке побијане пресуде.

Имајући наведено у виду, као и околност да тужиоци нису успели у преосталом делу захтева, то су тужиоци у обавези да сходно одредби чл. 153, 154, 156 и 165 ЗПП-а надокнаде трошкове целог поступка туженој, јер је тужена у одговору на тужбу признала захтев у погледу којег су успели у спору, док сви трошкови који су настали у вези са захтевом који је одбијен падају на терет тужилаца. Износ досуђених трошкова обухвата издатке које је тужена имала за заступање од стране адвоката и то за састав одговора на тужбу у износу од 22.500,00 динара, за приступ на једно неоржано рочиште износ од 12.000 динара, за приступ на шест одржаних рочишта у износу од по 24.000,00 динара за састав жалбе износ од 18.000,00 динара, и судске таксе на одговор на тужбу у износу од 1.900,00 динара, крећући се у оквиру захтева, све укупно 198.400,00 динара, све обрачунато по адвокатској тарифи важећој у време закључења главне расправе и по таксеној тарифи важећој у време настанка таксене обавезе.

На основу члана 401 тачка 3 ЗПП-а, преиначена је одлука о трошковима поступка као у ставу другом изреке

Одлука у ставу трећем изреке, заснована је на примени одредбе чл. 165 у вези са одредбом чл. 153 ЗПП, имајући у виду да тужиоци нису успели са жалбом.

**Председник већа-судија
Јелена Стевановић, с.р.**

За тачност отправка

Управитель писарнице
Јасмина Ђокић